

Äänestysaluejaon muuttaminen

354/00.00.00/2021

Kaupunginhallitus 16.08.2021 § 169

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Vaalilain 8 § mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta taikka asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto. Päätös äänestysalueista tulee voimaan seuraavan kalenteri vuoden alussa, mikäli päätös tehdään ja päätöksestä ilmoitetaan Digi- ja väestötietovirastolle (DVV) viimeistään edellisen vuoden elokuun loppuun mennessä.

Digi- ja väestötietovirastolle ilmoitettu valtuuston päättämä äänestysaluejako on voimassa toistaiseksi, kaikissa vaaleissa ja kansanäänestyksissä siihen saakka, kunnes sitä vaalilain määräämän järjestyksen mukaisesti uudestaan muutetaan. Kauhavan kaupungin voimassa olevat äänestysalueet on päätetty kuntaliitoksen valmisteluvaiheessa vuonna 2008.

Nykyinen äänestysaluejako sekä äänioikeutettujen ja äänestäneiden määrät vuoden 2021 kunnallisvaaleissa olivat seuraavat:

Äänestysalue	Äänioikeutetut	Ennakkoäänät	Äänestäneiden määrä vaalipäivänä
001 Kauhava Kosola	1.978	634	523
002 Kauhava Kirkonkylä	1.935	629	426
003 Kauhava Nahkala	1.790	652	413
004 Alahärmä Kirkonkylä	1.659	570	433
005 Alahärmä Voltti	1.014	386	288
006 Ylihärmä	2.555	944	620
007 Korttesjärvi	1.585	608	380
Yhteensä	12.516	4.423	3.083

Nykyisestä äänestysaluejaosta päätettäessä vuonna 2008 äänioikeutettuja oli nykyisellä kuntajaolla tarkasteltuna yhteensä 14.374 (30.9.2007). Äänioikeutettujen määrä on siis vähentynyt 1.858:lla.

Vaalien toimittamista varten kullekin äänestysalueelle nimetään vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään kolme. Käytännössä vaalilautakunnissa on ollut vähintään viisi varajäsentä. Nykyisellä äänestysaluejaolla vaalilautakuntiin on tarvittu yhteensä 35 jäsentä ja 35 varajäsentä.

Nykyisellä jaolla Ylihärmä on suurin äänestysalue. Vaalien toimittaminen Ylihärmän äänestysalueella on toiminut hyvin ja tuloslaskenta on saatu valmiiksi aikataulun mukaisesti.

Käytännössä selvästi yli puolet äänestäneistä on äänestänyt ennakkoon. Tästä johtuen varsinaisen vaalipäivän äänimäärä (kpl) on jäänyt suhteellisen matalaksi Ylihärmän ja Kauhavan Kosolan äänestysalueita lukuun ottamatta. Keskusvaalilautakunnalle saapuneet ennakkoäänestysasiakirjat lajitellaan virkatyönä ennakkoäänestysaikana päivittäin äänestysalueiden mukaiseen järjestykseen ja asiakirjoille tehdään myös valmistava tarkastus. Äänestysalueiden määrän vähentäminen tehostaisi ja nopeuttaisi asiakirjojen käsittelyyn päivittäin käytettävää työaikaa. Samoin äänestysalueiden vähentäminen nopeuttaisi jonkin verran ennakkoäänten äänestysaluekohtaista laskentaa samoin kuin varsinaisen vaalipäivän äänten tarkastuslaskentaa.

Etenkin Kunta- ja aluevaaleissa liittyen esteellisyysäännökset saattavat aiheuttaa käytännössä ongelmia vaalilautakuntien jäseniä ja varajäseniä valittaessa, ja jäsenten saamisessa on osittain ollut haasteita. Tulevaisuudessa tullaan siirtymään myös vaalipäivän äänestyksessä sähköiseen äänioikeusjärjestelmään, minkä käyttö edellyttää hyvää perehtymistä järjestelmään.

Edellä mainittuun perustuen tulee harkita äänestysalueiden lukumäärän vähentämistä seitsemästä viiteen. Äänestysaluejakoa voidaan muuttaa joko liittämällä kaksi tai useampia äänestysalueita yhdeksi tai määrittelemällä äänestysaluerajat uudelleen.

Mikäli äänestysaluejaon muutoksessa on kysymys kahden tai useamman äänestysalueen yhdistäminen yhdeksi uudeksi on teknisesti yksinkertainen toimenpide. DVV:lle ilmoitetaan yhdistettävien äänestysalueiden numerot ja nimet sekä mikä on uusi numerointi ja nimi.

Kun äänestysalueita muutetaan jakamalla vanhoja äänestysalueita uudella tavalla niin, että kaikki jonkin alueen rakennukset eivät siirry samalle alueelle uudessa jaossa, toteutetaan äänestysalumuutosten rekisteröinti paikkatietotekniikan avulla. Tällöin kunnan tulee toimittaa sähköisessä, koneluettavassa paikkatietoformaattissa tiedot äänestysalueiden uusista rajoista, joiden perusteella DVV paikantaa kunnan kaikki rakennukset vaalitietojärjestelmän tietojen avulla.

Äänestysaluejakoa voidaan mutta siten, että Alahärmän Kirkonkylän ja Alahärmän Voltin äänestysalueet yhdistetään yhdeksi Alahärmän äänestysalueeksi. Uudella äänestysalueella olisi vuoden 2021 Kuntavaalien luvuilla 2637 äänioikeutettua. Uusi äänestysalue ei myöskään pinta-alallisesti muodostuisi erityisen suureksi.

Edelleen äänestysaluejakoa voitaisiin muuttaa siten, että Kauhavan Kosolan, Kauhavan Kirkonkylän ja Kauhavan Nahkalan äänestysalueista muodostettaisiin kaksi uutta äänestysaluetta, Kauhava Läntinen ja Kauhava Itäinen. Alueiden välinen raja menisi etelästä pohjoiseen valtatie 19-kantatie 63 -linjaa pitkin siten, että linjan länsipuolella oleva alue muodostaa läntisen ja itäpuolella oleva alue itäisen äänestysalueen. Tällä tavalla rajattuna molempien äänestysalueiden yli 15-vuotiaiden asukkaiden määrät ovat lähes samat, noin 2700. Määrässä ei ole huomioitu nykyiseen äänestysalueeseen 002 Kauhava Kirkonkylä kuuluvia äänioikeutettuja, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä asuviksi minkään kiinteistön kohdalle (laitoksissa olevat kuntalaiset sekä ulkosuomalaiset).

Äänestysaluejakomuutos vaikuttaa varsinaisen äänestyspäivän äänestyspaikkaan. Äänestysaluejakopäätös ei määritä äänestysalueen varsinaisen vaalipäivän vaalihuoneiston sijaintia, vaan kaupunginhallitus päättää sen erikseen. Päätös ei myöskään vaikuta ennakkoäänestyspaikkoihin, vaan niistäkin määrää kaupunginhallitus erillisellä päätöksellä kaikkien toimitettavien vaalien yhteydessä.

Äänestysaluejaon muuttamista koskevassa kunnanvaltuuston päätöksessä on ratkaistava myös, mikä kunnan äänestysalueista on käytössä niillä kunnan äänioikeutetuilla, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä asuviksi minkään kiinteistön (rakennuksen ja huoneiston) kohdalle. Vailla vakinaista asuntoa olevien hoito- ym. laitoksissa asuvien kuntalaisten lisäksi tähän ryhmään kuuluu kunnan ns. poissa oleva väestö, eli ulkomailla asuvat Suomen kansalaiset (ulkosuomalaiset). Tällä hetkellä em. äänioikeutetut ovat kuuluneet äänestysalueeseen 002 Kauhavan Kirkonkylä.

Äänestysalueiden vähentämisestä ja niiden rajaamisesta esittelytekstissä mainitulla tavalla on valmisteltu keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan kanssa.

Kartta esitetyistä uusista äänestysalueista liitteenä. Kartta nykyisestä äänestysaluejaosta on oheismateriaalina.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle Kauhavan kaupungin äänestysaluejaon muuttamista liitteen mukaisesti siten, että

- äänestysalueista 001 Kauhava Kosola, 002 Kauhava Kirkonkylä ja 003 Kauhava Nahkala muodostetaan kaksi äänestysaluetta eli 001 Kauhava Läntinen ja 002 Kauhava Itäinen, siten, että äänestysalueiden raja muodostuu etelästä pohjoiseen valtatie 19-kantatie 63 -linjan mukaisesti
- äänestysalue 005 Alahärmä Voltti liitetään äänestysalueeseen 004 Alahärmän Kirkonkylä, ja uuden äänestysalueen numeroksi ja nimeksi tulee 004 Alahärmä
- äänestysalueen 007 Korttesjärvi numero muuttuu 003:ksi
- äänestysalueen 006 Ylihärmän numero muuttuu 005:ksi.

Ne äänioikeutetut, joita ei ole merkitty väestötietojärjestelmässä asukkaaksi minkään kiinteistön (rakennuksen tai huoneiston) kohdalle ja vailla vakinaista asuntoa olevien, hoito- ym. laitoksissa asuvien kuntalaisten sekä ulkomailla asuvien Suomen kansalaisten (ulkosuomalaiset) äänestysalue on 002 Kauhava itäinen.

Uudet äänestysalueet ovat karttaliitteen mukaiset ja niiden tunnuksukset ovat seuraavat:

- 001 Kauhava Läntinen
- 002 Kauhava Itäinen
- 003 Korttesjärvi
- 004 Alahärmä
- 005 Ylihärmä

Asian käsittely:

Seppo Malmi esitti, että äänestysaluejako säilytetään entisellään.

Esitys raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan esityksen.

Seppo Malmi jätti päätökseen erivän mielipiteen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että Antti Kurvinen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn

aikana klo 18.33.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
